

1928

G O S P O D A R

Št. 13

Stanje hmelja.

Vojvodinski hmeljari, kakor poroča »Privredni Pregled«, polagajo mnogo nade na letošnji hmelj in pričakujejo, da bo vsled neugodnega stanja na Nemškem in Češkem naš hmelj dobro prodan. V Bački so bile minule dni sklenjene prve kupčije z novim hmeljem. Inozemski kupci plačujejo prvovrstni hmelj po 20 Din za kg kot predhodno ceno, zahtevajo pa bančno pismo kot jamstvo. Hmelj kaže v Vojvodini v splošnem dobro. V Bačem Petrovcu pa se je pojavila v veliki meri peronospora, ki se ne da še sigurno zabraniti. V Sremu je stanje hmelja zelo ugodno.

Hmeljski nasadi v Sloveniji so se v zadnji dobi vsled ugodnega vremena precej izboljšali, vendar še ne dovolj. Prikazale so se pa v precejšnjem številu hmeljske etsnice, in sicer največ v hmeljnikih blizu gozdov in vod. Prizadeti hmeljari so takoj začeli z obrambnimi sredstvi. V nasadih poznega hmelja se pojavlja peronospora. Opaža se jo pa tudi že na goldingu. Tudi letos so začeli naši hmeljari že v naprej prodajati svoj pridelek, kar pa gotovo ne bo od koristi za naše hmeljarstvo.

Iz Češkoslovaške se poroča o slabem stanju hmeljskih nasadov. Mrzlo vreme, posebno mrzle noči ovirajo razvoj rastline. Nekoliko lepših dni in toplejših noči je sicer v nekaterih krajih popravilo hmelj, vendar v splošnem prenalalo, da bi se moglo govoriti o splošnem izboljšanju. Iz tega obvestila je sklepati, da bo pridelek v tej državi letos težko zadovoljil hmeljarje.

Anketa za reguliranje produkcije in prodaje hmelja v Novem Sadu je sklenila ustanoviti hmeljarski svet, kot posvetovalen organ kmetijskega ministrstva. Ta bo sestavljen po dve tretjini iz producentov, ostale tretjino dobijo trgovci in izvozniki. Ta svet bo reguliral proizvodnjo in tudi prodajo hmelja ter bo vplival a razvoj cen.

Stanje vinogradov.

V Jugoslaviji je stanje vinogradov v splošnem zelo dobro. Mrzlo vreme je sicer nekoliko zadržalo rast trte, toda to ji ni škodilo. Bolezni dosedaj še ni opaziti v večji meri, izvzemši nekaterih krajev Hrvatske in Banata, kjer je nastopil v veliki množini grozdni molj. V nižje ležečih vinogradih je delno slana uničila zarod in drugod tudi toča. — Vsled dobro obetajoče se letine ponujajo vinogradniki svoj lanski pridelek po znatno nižjih cenah nego pred mesecem dni, zato je tudi kupčija v notranjosti živahna. V inozemstvu pa našega vina ne marajo.

Italija kaže prav živahno trgovino z vinom, ter so cene nekoliko porasle. Vinogradi izgledajo dobro do prav dobro. Vinska kupčija v Trstu in na Reki je pa zadnje čase popolnoma prenehala, ker je Nemčija prepovedala uvoz grških vin.

Zdrave matere, zdrav narod!

Ali je koristno zdravju naših žen,
če so sklonjene nad čebrom za pranje
in žulijo njih perilo po zastarelem
načinu. Kako nespametno je to
v dobi moderne zdravstvene vede,
kako nesmiselno, ko Vam nudi Persil
možnost oprati perilo
s samim kuhanjem
snežnobelo in popolnoma čisto!

Gospe, perite s Persil-om!

Francija kaže menjajoče se cene, zato je tudi kupčija z vinom bolj slaba. Stanje vinogradov je splošno ugodno, zato se pričakuje nazadovanje cen vina.

Španija si obeta bogato vinsko leto, zato cene vin, ki jih je še precej v zalogi, stalno padajo. Tudi izvoz je nekoliko nazadoval.

Avstrija je trpela izredno škodo vsled slane, ki je uničila mestoma vso leto. Vzlic temu se vinska kupčija ni povzela.

Tudi na Ogrskem je slana napravila baje ogromno škodo, ki se pa zaenkrat še ne da preceniti. Nekateri vinogradniki vendar upajo, da se bodo trte popravile. Tudi tu je kupčija mrtva.

Češka je tudi trpela po slani in škoda kaže biti znatna. Kupčija z vinom se je pa ustavila.

V Nemčiji izgleda, da škoda po slani ni prevelika in se je vsled ugodnega vremena deloma že popravila. Vinska kupčija tudi tukaj miruje.

Kapari.

Tretja vrsta uši, ki zajedajo sadno drevje in nekatere sorodne rastline, so kaparji. Največkrat in najhuje prizadevajo češpljam, breskvam, marelicam in hruškami. Tudi zanemarjena vinska trta je včasih vsa živa kaparjev, zlasti brajde ob vročem zidu.

Te uši se jako razlikujejo od svojih sorodnic krvavih in listnih uši. Dorasle žuželke se namreč pokrijejo z nekako kapico in se od tedaj nič ne gibljejo. Pod trdo kapico izsesavajo drevesni sok, ondi ležejo jajčeca, poginejo in na njihovem mestu se izležejo mladi kaparji. Godna žival pod kapico je jako čudna. Nima niti nog

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki „Domoljuba“ plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebnosti ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslovno obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Svinčene cevi 400 m. 11 in 13 mm svetlobe, malo rabljene, prodam. Cena po dogovoru. A. Košir, Bištrca pri Trzinu.

Vajenca sprejemem, najraje z dežele. Sedlar, čevljarški mojster. Hrvatski trg 4, Ljubljana.

Vajenec za mesarijo se sprejme. Ivan Müller, Janševa ulica 15, Ljubljana 7.

Vajenca za mizarstvo obrt sprejemem takoj z vsa oskrbo. Poudbe pod „Vajenec“ št. 144 na upravo Domoljuba.

Kmetijsko dekle

inteligentno, vajeno vsakega dela, sprejemem za gostilniško vajenico. Lahko se izuči tudi popolnoma čistnega poslovanja. Glavni pogoj zanesljivost in poštenost. Poudbe na upravo pod „Pogoj poštenost“ št. 6302.

Prodajam hišo lepo, zidano, iz prostre roke, z vsa gostilniško opremo, vinograd zraven hiše v Verbovcih, ob potu v Novi Lurč, 2 nji in 2 hosti, pod ugodnimi pogoji in si kupec lahko vsak čas ogleda. Marija Certal ž. gostilničarka, Verbovce, p. St. Jernej.

Dekle za vsa poljska in domača dela, starost 20—30 let, sprejme takoj. Prednost imajo iz Marijine družbe. Pleča po dogovoru. Naslov v upravi pod št. 6274.

Mlatilnica rabljena, pa še v dobrem stanju, primerno tudi za motorni pogon, prodajam Elektro-strojna zadruga Doi pri Ljubljani.

Bukova in hrastova drva ponudite z navodno vedbo cene družbi „Mirija“, Ljubljana, Vilharjeva cesta.

niti kril niti tipalnice. Pač pa bi opazili dolg, nitast rilček, ki ga zabode skozi kožo do kambija. Kamor se prisesa, od onod se ne gane nič več. Na jesen žival pod ščitom (pod kapico) pogine, jajčeca pa počakajo v varnem zavetju do pomladi. Na pomlad, ko se zrak segreje, se izležejo popolnoma razvite majčkene ličinke. Nekaj časa ostanejo skupaj pod kapico, pozneje se pa razležejo po drevesu in iščejo primernih prostorov za izsesavanje. Ko dorastejo, se posamez prisesejo (samice) na ugodna mesta. Noge in tipalnice se jim posuše in čez sebe napravijo kapico, ki jih varuje vremenskih in drugih nezdod. Do zime izsesavajo drevesni sok, potem poginejo in igra se začne izpočetka.

Pri nas so posebno znani breskvini kapar, ki živi najrajši na breskvah, marelicah in slivah (češpljah); hruškov kapar zajeda najrajši hruške, naseli se pa tudi na jablani; vejčasti kapar, ki izsesava navadno jablane, hruške, kutine. Večkrat se tako namnoži, da popolnoma pokriva deblo in veje. Ker so podolgaste kapice jako majhne in plosko pritisnjene na kožo, ga opazi le vajeno oko. Rumeni in rdeči ostrigasti kapar zajeda jablane, hruške, češplje in breskve ter je zelo škodljiv, ako se močno namnoži.

Največjo škodo dela pri nas breskvini kapar, ki uničuje posebno v novejšem času zanemarljive češpljeve nasade. V Bosni so morali posekati mnogo tisoč češpelj, ker so jih popolnoma usušili kaparji. Tudi v

naših krajih se čujejo vedno pogosteje tožbe, da hoče kapar uničiti še tisto malo češpelj kar jih je ostalo še tu in tam iz prejšnjih časov, ker dandanes jih rekdo-ko še sadi. Dasi češplja za naše kraje ni tolikoga pomena kakor za Bosno in Srbijo, je vendar prav, da ohranimo nekaj drevja, da pridelamo sadje vsaj za domačo potrebo.

Kaparje ni težko zatreti, ako se lotimo dela pravilno in o pravem času. V dveh dobah jim pridemo najlaže do živega in sicer pozimi od novembra do marca in spomladi in zgodaj poleti. Zimsko zatiranje je najlaže. Ravnajmo pa takole: Ušivo drevo najprej temeljito osnažimo. Izrežimo vse suhe nasehle, močno napadene, pa tudi vse pregoste veje, potem do čistega ostrgajmo s strguljo in jekleno ščetjo deblo in na mestu sežgimo. Tako osnaženo drevo z razredčenim in po potrebi pomlajenim vrhom v živo poskropimo z 100dstotnim arborinom (na 1 kg arborina devet litrov vode). Deblo in debelejšje veje, kjer ni nevarnosti, da bi zadeli brstje, pa zamašimo z 20—30dstotnim arborinom (na 2 kg arborina 8 litrov vode, ali na 3 kg arborina 7 litrov vode). To škropljenje in mazanje izvršimo novembra ali decembra. Če le mogoče, poskropimo in namažimo drevje potem še enkrat v začetku marca. Kdor bo vestno in temeljito izvršil to delo, naj bo prepričan, da se bo iznebil zajedavca in rešil svoje češplje pogina.

Poleti je zatiranje težavneje, ker zaradi nežnega listja ne smemo blizu s takimi ostrimi tekočinami. Deblo in veje, kjer ni zelenja, pač smemo mazati z 20 do 30dstotnim arborinom. Škropiti pa bi smeli kvečjemu z dvaodstotno raztopino tobačnega izvlečka in mazavega mila (na 100 litrov vode 2 kg tobačnega izvlečka in ravno toliko mazavega mila, ki ga moramo pa prej raztopiti v vroči vodi).

Je sicer še mnogo drugih sredstev za zatiranje kaparjev (petrolejeva emulzija, žvepleno-apnena brozga, solbar itd.), vendar pa je arborin pred vsem priporočen, ker ga imamo lahko vedno pri rokah, ni

Najboljše, najprijetnejše, najzanesljivejše

sredstvo za čiščenje ZELODCA in ČREV za OTROKE in ODRASLE je:

PRASEK

MAGNA
PURGA

Ako vedno jemljete po vsakem obedu na splošno noža v pol čaše vode prašek MAGNA. Vam pospešuje prebavo in preprečuje trdovrtno ZAPRTJE.

ODSTRANJUJE

preobilno kislino v želodcu, neprijeten duh iz ust, pehanje, vzdigovanje, gorečico.

ZDRAVI

katar ZELODCA, katar ČREV, bolezn JETER, krče v želodcu, hemeroidi, tvore v želodcu.

Dobite ga v vseh lekarnah: 1 zavoje s tekočim navodilom 4 Din ali naročite na naslov: LABORATORIJ „ALGA“, SUŠAK, Tvorinška ulica št. 45 in priložite pisnu 10 Din v znakmah za 2 zavoje.

ker štiti brez BOLECIN — je prijetnega okusa ter obenem osvežuje in desinficira ZELODEC in ČREVA in s tem preprečuje težja obolenja.

Varno naložite svoj denar v
Vzajemni posojilnici
v Ljubljani, poleg hotela „Union“.
Obrestovanje najugodnejše.
Posojila proti vknjižbi na posestva, proti poroštvo i. t. d.

Prepričajte se o trpežnosti vrvarskih izdelkov

iz prve kranjske vrvarne

IVAN N. ADAMIČ
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 31

in pri podružnicah v Mariboru, Vetrinjska št. 20, Celje, Kraja Petra cesta št. 33 in v Kominu, Šteta št. 4.

predrag in je uspeh gotov, ako se pravilno z njim ravna.

Najnovše sredstvo je solbar, ki se neki dobro obnese, ako pozimi škropimo s 3%, spomladi in poleti pa brez škode za listje z 1% raztopino.

Umevno je menda samo ob sebi, da je treba imeti za škropljenje primerno pršilko z močnim pritiskom, da moremo od tal doseči ves vrh. Brez take priprave je delo polovičarsko in temu primeren tudi uspeh. Narodni posl. Vlad. Pušenjak:

Cene.

g Ljubljanska blagovna berza. Promej je v zadnji dobi, kakor navadno v teh mesecih, bolj pičel. Cene pšenice padajo, koruzi rastejo, ostale so neizpremenjene. Deželni pridelki. Za 100 kg pri vagonskih dobavah, postavljeno na poljubno postajo Slovenije, so se plačevale te-le cene: Pšenica bačka 78-79 kg težka za takojšnjo dobavo 392—395.5 Din, nova za konec julija 315—317.5 Din, koruza bačka 332.5—335 Din, činkvantin 335—337.5 Din, oves bački, zdrav, rešetan 305—310 Din, ajkla zdrava, rešetana 295 Din. Moka »Og« franko Ljubljana 525—530 Din. — Les. Lesna kupčija je bolj čvrsta. Tu označene cene veljajo za kubični meter lesa pri vagonskih dobavah, postavljenega deloma na nakladalno postajo, deloma na mejo. Trami merkantilni na meji 310 Din, bukovina nežamana I. II. III., nakladalna postaja, 450 Din; deske smreka, jelka, konične monte, naklad. postaja 480 Din, iste na meji 520 Din, deske paralelne, ostrorobe, na meji 530 Din. Bukovo oglje na meji za 100 kg 87 Din.

g Žitni trg. Na žitnem trgu vlada negotovost. Zetev je v glavnih žitorodnih krajih izredno dobra tako po kakovosti kakor količini. Ker pride novo blago v kratkem na trg, ne mara nikdo kupovati starega. Stara pšenica notira danes v Bački 345—350 Din, nova se pa ponuja po 265 Din. Izvoz obeta biti letos izdaten, kar bo tudi vplivalo na cene. — Koruza je v ceni narasla in notira v Bački 295—297.50 Din, v Sisku pa 310 Din. Nov ječmen se ponuja po 220—225 Din. Oves je manj in je nizek

5 UR DELA MANJ

če se ravnate po novi metodi, katero Vam priporoča Schicht

ŽENSKA HVALA

raztopljena v vodi odpravlja nesnago preko noči, drugo jutro pa se vzame za izkuhavanje perila

SCHICHTOVO TERPENTIN MILO

v ceni, bački se ponuja po 230—235 Din, bosanski je pa razprodan.

g Cene sirovim kožam v Zagrebu. Minole dni se je vršila v Zagrebu vsakome-sečna dražba sirovih kož Zadruga mesarjev, na katerem je bilo pri živahnem zanimanju kupcev prodanih 14.000 kg lahkih in 20.000 kg težjih govejih kož ter 1 in četrt vagona telečjih kož. Dosežene so bile naslednje cene: goveje kože do 20 kg 15.25 Din, od 20—30 kg 15.75 kg, preko 30 kg 16.75 Din, telečje kože (z dolgimi nogami in glavno) 29 Din. Napram zadnji dražbi so cene nazadovale za 10 do 15 odstotkov. To nazadovanje je pripisovati dejstvu, da domače tvornice pritiskajo na cene.

g Hmeljski trg. Ponudba v hmelju na Nemškem je znatna, ker hočejo trgovci pred novo sezijo izprazniti stare zaloge. Živahnije povpraševanje pa je le za dobre kakovosti. Slabejša blaga je dovolj na trgu. Poljsko blago se ponuja po 11 dolarjev za 50 kg (12.50 Din za kg), baško iz Nürnberga po 35—45 mark (9.80—12.25 Din za kg), svinjski hmelj pa se trguje po 300—400 frankov tranzit (13.40—17.80 Din za kg). — V hmeljskih nasadih Nemčije se opažajo stenice, bollie in peronospora, vendar zaradi marljivega škropljenja ne bo večje škode. Nekatere nasade je pobila toča, poškodavne rastline so si pa že nekoliko opomogle. Ako ne bo hujših vremenskih neprilik, je verjetno, da bo letina taka kot lani. — Stanje hmelja v Vojvodini je ugodno. Peronospora ni, samo hmeljske uši so se razmnožile. Po sedanjem stanju kulture pričakujejo ugodno letino. — Stari hmelj se prodaja po 8.50—12 Din kg. Novi hmelj je v predprodaji po 20—25 Din. — Tudi v Sloveniji je stanje hmelja zadovoljivo.

g Obvezno signiranje hmelja v Nemčiji. Minole dni je bil nemškemu državnemu svetu predložen načrt zakona o obvez-

nem signiranju hmelja. S tem zakonom so zadovoljni producenti in pivovararji, zato so se morali z njim strinjati tudi trgovci. Če bo hotela naša država obdržati dosedanje stike s trgovci hmelja v Nemčiji, bo morala tudi ona uvesti sličen zakon.

Živina.

g Ljubljanski živinski sejem 4. t. m. Na ta sejem je bilo prignanih 285 konj, 70 volov, 70 krav, 24 telet in 338 prašičkov za rejo; prodanih pa je bilo 32 konj, 58 volov, 35 krav, 16 telet in 290 prašičkov. Cene za kg žive teže so ostale večalimanj nespremenjene. Plačevali so se voli prvovrstni 9—9.50 Din, II. 8.50—9 Din, III. 7.50—8 Din, krave debele 5—7 Din, krave klobasarice 3—4.50 Din, teleta 13—15 Din. Kupčija je bila precej živahna in dogon dober. Doba za prašičke sicer že popušča, vendar je bilo zanimanje še vedno znatno.

g Živinske cene v Sremu. Koncem minolega meseca so bile v Sremu te-le cene: voli 6.50—8 Din, biki 5—7 Din, krave 5—7.50 Din, junice 5.50—7 Din, teleta 9—12 Din, prašiči debeli 13—14 Din, mršavi 10—12 Din, janjci komad 160—260 Din, konji komad 1000—5000 Din.

Razno.

g Znižanje obrestne mere v Dalmaciji in Zagrebu. Zadruga zveza v Splitu objavlja, da bo s 1. julijem t. l. znižala obrestno mero za vloge članic od 10 na 8%, za kredite članic pa od 14 na 13%. Nadalje objavlja oblastna hranilnica v Zagrebu znižanje obrestne mere za vse vloge od 6 na 5% in vsa posojila od 9 na 8%.

g Delovanje direkcije za kmetijski kredit. Z dnem 20. junija t. l. se je v Belgradu vršila seja upravnega odbora Dierk-

cije za kmetijski kredit, kateri so prisostvovali predstavniki vseh petih oblastnih zadrug (zvez). S tem je bila dana možnost, da se sestavi upravi odbor. Za predsednika je bil izvoljen dr. Nedeljkovič, ravnatelj poštne hranilnice. Direkcija, ki ima sedaj 105 milijonov Din lastnih sredstev, bo pričela podeljevati kredite, predvsem kratkoročne. Od razpoložljivih sredstev je predvidenih 15 odstotkov za kratkoročni kredit za obstoječe zadrugne zveze in centralna kmetijska združenja, 85 odstotkov se bo pa podelilo potom oblastnih zadrug.

g Zahteva po carine prostem uvozu vina v Avstrijo iz obmejnega pasu. »Politično in gospodarsko društvo Nemcev v Sloveniji« je predložilo avstrijskemu zveznemu ministru na Dunaju spomenico, v kateri se prosi, da se vino iz jugoslovanskega obmejnega pasu pri uvozu v Avstrijo oprosti uvozne carine in da to željo upošteva avstrijska delegacija že pri sedanjih trgovinskih pogajanjih z našo državo. Svojo prošnje je društvo utemeljilo z dejstvom, da je bilo južnoštajersko vinogradništvo vedno naravno produkcijsko kredišče vina za Srednjo in Gornjo Štajersko in Koroško. Vinogradništvo v obmejnem pasu, na katerega odpade od skupne produkcije v mariborski oblasti (250.000—280.000 hektolitrov) okrog 66.000 hl, se nahaja dandanes v težkem položaju. Danes je dovoljen carine prost uvoz iz obmejnega pasu le dvolastnikom. Konzumenti v avstrijskem delu Štajerske, ki so navajeni na dobra južnoštajerska vina, kakor tudi tamošnji gostilničarji se prav tako zavzemajo za carine prost uvoz tega vina.

g Prva kmetijska zbornica v naši državi? »Privredni Pregled«, gospodarski časopis iz Belgrada, poroča, da je bačka oblastna skupščina v Somboru izdelala načrt osnove za prvo kmetijsko zbornico. Prva kmetijska zbornica v državi bo najbrž v

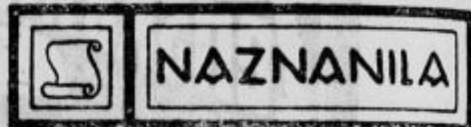
najkrajši dobi osnovana za bačko oblast s sedežem v Novem Sadu. Sistem zbornice se bo naslanjal, kakor predvideno v naredbi, na sreske in mestne strokovne korporacije, v katere bodo odposlali svoje zastopnike tudi kmetijski delavci. Vsi volivci se delijo v šest skupin, od katerih pripadejo pet kmetovalcem, po velikosti njih posestva, kmetijski delavci pa dobijo šesto skupino. V Kmetijsko zbornico odpošljejo svoje zastopnike tudi vse v oblasti delujoče zadružne zveze in kmetijska društva. Stroški za sreske in mestne odbore so predvideni s 3% za zbornico s 5% doklade na zemljarino. Ta davek bo v Vojvodini znašal od 3—4 milijone Din, kar bo zadostovalo za uspešen razvoj dela pri zbornici. Bačka oblastna skupščina je že izvolila odsek petih članov, ki bo na podlagi tega načrta izdelal podrobni zakonski predlog. — Prinašamo to vest s pripombo, da se kmetijske zbornice zamorejo ustanavljati šele tedaj, če je tozadeven zakon sprejet v Narodni skupščini.

g Kmetijska konferenca v Belgradu. Kmetijsko ministrstvo je za 11. in 12. julija t. l. sklicalo v Belgrad posvet o izboljšanju kmetijske produkcije. Na dnevnem redu je 22 različnih referatov, ki bodo obravnavali razne mere za izboljšanje zemeljske proizvodnje. Med drugimi so ti-le referati: Stanje rastlinske produkcije, obdelovanje in gnojenje, kmetijski stroji in orodja, razmnoževanje oplemenjenih semen, kultura krmil in številni drugi. Iz Slovenije poročajo inž. Lah o rastlinski produkciji v planinskih krajih, Valič iz Zaleca, o hmeljarstvu in dr. Gosar o važnosti kmetijske statistike. — Ker je večina referatov iz prečanskih krajev odrekla sodelovanje vsled današnjega političnega

stanja, se je posvet preložil na poznejšo dobo.

g Pogoji za sprejem učencev v oblastne dvoletno vinarsko in sadjarsko šolo v Mariboru. Novo kot 57. šolsko leto 1928.-29. začnjenja sredi septembra. Šolanje traja dve leti. Š šola je v zvezi internat za gojence. Zavod ima namen, da izobrazuje kmečke sinove, ki ostanejo po končani kmetijski šoli doma na kmetijskem gospodarstvu. Kolkovane, lastno-ročno, na celo polo pisane prošnje (kolek 25 Din) za sprejem je poslati ravnateljstvu obl. dvoletne vinarske in sadjarske šole v Mariboru do 1. avgusta t. l. Prošnji se morajo priložiti: 1. krstni list; 2. domovnica; 3. odpuštnica, odnosno zadnje šolsko spričevalo; 4. spričevalo o nravnosti pri onih prsilcih, ki ne vstopijo v zavod neposredno iz kake druge šole; 5. izjava staršev, odnosno varuha, s katero se zavežejo plačevati stroške šolanja; 6. obvezna izjava staršev ali varuha, ki reflektirajo na kako podporo iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domači kmetiji, v nasprotnem slučaju pa povrnejo zavodu sprejete zneske podpore iz javnih sredstev; prav tako, ako učenec samovoljno predčasno ostavi zavod; študent, ki nepovoljno napreduje, izgubi študentsko. Za sprejem je potrebna starost najmanj 16 let ter najmanj z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Sprejme se tudi nekaj eksternistov (izven zavoda stanujočih učencev). O sprejemu v šolo odloča tudi uspeh sprejemnega izpita iz slovenščine (ali srbohrvaščine) in računstva, katerega so oproščeni samo absolventi vsaj dveh razredov meščanske ali kake srednje šole. Ob vstopu v zavod mladeniče preišče zdravnik zavoda; ako njih zdravstveno stanje ni povoljno, se odklonijo. Oskrbnina za mladeniče iz Mariborske oblasti znaša do preklica 150 Din me-

sečno. Plačuje se vnaprej. Izključenim in samovoljno izstopivšim učencem se vnaprej plačana oskrbnina ne vrne. Pridnim sinovom ubožnih posestnikov se po možnosti dovoljuje popolnoma ali do polovice prosta mesta v internatu. V tem slučaju je treba podpreti prošnjo z uradno (od občinskega in davčnega urada) potrjenim spričevalo ubožnosti ali izkazom premoženja z navedbo družinskih in gospodarskih razmer, predpisanih davkov itd. Podrobnejša pojasnila daje ravnateljstvo obl. dvoletne vinarske in sadjarske šole v Mariboru. Prošnje za sprejem se rešujejo pismeno. — Ravnatelj: Andrej Zmavc.

n V nedeljo 15. julija ima Ljubljansko okoliško orlovsko okrožje celodnevno prireditev v Zagorju. Dopoldne spreved, sv. maša in zborovanje; popoldne pa javna telovadba. Sodeluje ruarska godba.

n Izgubljeno. V nedeljo popoldne se je izgubila v Ljubljani na potu od Mestnega doma des Streliško ulico do Laverce velika rdeča rožnata ruta. Najditelj se prosi, da jo odda v trgovini Nišman, Kopitarjeva ulica.

Edino najboljši šivalni stroji in pletilni švl. „Dubied“ stroji ter kolesa za rodbino, obrt in industrijo so le

Jos. Petelinca
Gritzner, Adler
Najnižje cene! Tudi na obroki
Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika.
Pouk v vezenju brezplačno.
Večletna garancija.

V VSAKO HIŠO »DOMOLJUBA«!

Kako dvigniti naše kmetijstvo.

(Gospodarska slika. Napisal Fr. Erjavec. Dalje.)

3. Gospodarska politika.

Ker je kmet že po svoji naravi precej starokopiten in tudi brez potrebnih sredstev, je seveda tudi jako malo upanja, da bi se kar vsak sam od sebe oprijel umnejšega kmetovanja, ki je vsaj za začetek združeno z mnogimi težavami. Neobhodno potrebno je zato, da posežejo tu vmes vsi javni činitelji, to so občine, okraj, oblasti in država ter z vsestransko podporo omogočijo našemu kmetu prehod iz sedanjega zastarelega k umnemu kmetijstvu. Omenili smo že zakon o obdelovanju zemlje, ki bi bil jako koristen in nujen, toda prvi pogoj je vsekakor to, da kmeta naučimo modernega kmetijstva, ki je gotovo eno najvažnejših gospodarskih nujnosti vsega naroda. Treba je zato našemu kmetu zadostne kmetijske strokovne izobrazbe, ki je danes na splošno nima in se niti neredko ne zaveda ne tega, da je nima oziroma, da bi je potreboval.

Za to izobrazbo prihaja v poštev predvsem šolstvo, ki je nujno potrebno prav korenitih reform. Dosedanja osnovna šola je pač nudila kmetijskim otrokom neobhodno potrebno znanje nekaterih splošnih predmetov, a bila je vse premalo prilagodena praktičnim potrebam ljudstva, razen tega je pa šolska obveznost prenehala ravno v dobi, ko se razvija iz otroka mladenič in v kateri je razen pisanja, branja in nekaj malega računstva hitro pozabil večino vsega ostalega. Zadnja leta se tudi pri nas mnogo razpravlja o reformi osnovne šole, uvajajo se najrazličnejše novotarije, ki so pogosto umetne, a tega, kar bi bilo najnujnejše, se ne loti nihče. Osnovno šolo je treba predvsem temeljito decentralizirati, kajti le tako jo

bo mogoče čim bolj prilagoditi razmeram in potrebam posameznih stanov in pokrajin. V našo osnovno šolo je treba vsaj od 3. šol. leta dalje uvesti pouk v kmetijstvu, gospodarstvu in gospodinjstvu kot reden predmet, ter razširiti šolsko obveznost tja do 16. leta vsaj na zimske mesece, ki naj bi bili v kmetijskih krajih posvečeni predvsem kmetijskemu in za deklice seveda tudi gospodinjškemu pouku. Na ta način bi preprečili, da otrok ne pozabi znanja, ki ga je nabral v šoli, da dobi potrebno osnovno znanje o umnem kmetijstvu in da obdrži šola vpliv na otroka še v oni prehodni dobi, ki je za vsakega tolike važnosti.

Da bo pa tak pouk sploh mogoč, je pa seveda treba dati predvsem učiteljstvu temeljitega znanja o kmetijstvu in učiteljicam o gospodinjstvu, ki ga danes nimajo. V to svrhu je treba temu primerno prav korenito preurediti tudi učiteljišča in ustanovo šolskih vrtov, ki morajo biti dovolj veliki ter služiti izključno le praktičnemu pouku mladine in odraslih v kmetijstvu in gospodinjstvu, ne pa zasebnim svrham.

Za sinove srednjih in večjih posestnikov pa tudi kmetijska izobrazba, ki bi jo morala nuditi osnovna šola, nikakor ne bo zadostovala, temveč jim bo treba vsekakor temeljitejšega znanja, ki bi ga dobili v meščanskih in strokovnih šolah. Meščanske šole so jako pametna ustanova, a postavljene bi morale biti na čisto druge temelje nego so sedanje. Dandanes vzgajajo polizobražence za razne pisarne, ki jih imamo že itak preveč, a njih naloga bi morala biti, da dajejo bodočim kmetijskim gospodarjem in obrtnikom primerno splošno izobrazbo. Zato bi pa morale biti seveda popolnoma prilagodene razmeram in potrebam svojega okoliša. Iz njih bi potem izšel res popolnoma nov rod našega ljudstva, ki bi odgovarjal zahtevam modernega gospodarstva.